De plaats van onze kinderen naar de Heilige Schrift (III)

OPVOEDING EN ONDERWIJS

Want, en daarmee kom ik vanzelf tot het tweede, daar gaat het toch om dat onze kinderen o p e n b a a r w o r d e n als zulken, die niet uit bloed, noch uit de wil van het vlees, noch uit de wil van een man, maar uit God geboren zijn (Joh. 1 : 13).

Wanneer Paulus de kinderen oproept hun ouders gehoorzaam te zijn in de Here, dan staat toch dit bevel niet op zichzelf. Mèt hetgeen tot de mannen, vrouwen, dienstknechten en heren wordt gezegd, is ook het vermaan aan de kinderen niet anders dan u i t w e r k i n g, specialisering, toepassing van de c e n t r a l e o p r o e p waarmee hoofdstuk 5 : 1 aanvangt: „Zijt dan navolgers Gods als geliefde kinderen".

In dit vermaan tot de navolging van God vat de apostel zijn voorafgaande aansporingen en bevelen samen, dit vermaan tot de navolging van God beheerst al wat hij in de hoofdstukken 5 en 6 verder zegt.

En God navolgen, wat is dat?

Wel dat is dit, dat die mannen en vrouwen, die ouders en kinderen, die door het geloof hebben afgelegd de oude en aangedaan de nieuwe mens, die naar God geschapen is, die dus de signatuur van de grote Schepper weer vertoont, nu, in hun verschillende qualiteiten, doen, zoals God doet.

Doen als God, U schrikt daar misschien een beetje van.

Er is in onze kring vele malen en op velerlei wijze bezwaar ingebracht tegen de navolging — nee nog niet eens van God, — maar van Christus, zoals die in het aan Thomas à Kempis toegeschreven boekje wordt aanbevolen, een navolging, die zou bestaan in het nabootsen, het imiteren van en dus ook het doen als Christus.

Nu nog afgezien van de verkeerde exegese van Joh. 8 : 12, waar ze aan werd opgehangen, een dergelijke navolging kan en mag niet worden nagestreefd, zo is gezegd.

En volkomen terecht!

Alleen, waarom kan en mag dat dan niet?

Omdat nabootsen, het doen als, als zodanig onschriftuurlijk is, zodra het met Christus in verbinding wordt gebracht?

Maar wat zegt Paulus in 1 Cor. 11 : 1? „Weest mijn navolgers, gelijk ook ik van Christus". Voor „navolger" gebruikt hij dan een woord dat letterlijk „nabootser" betekent. Zoals hij Christus dus nadoet, zo moet op haar beurt de gemeente hem weer nabootsen.

In dit nadoen, dit doen als, deze nabootsing als zodanig zit het onschriftuurlijke van een navolging à la Thomas dan ook niet.

Dat zit in de w i j z e waarop Christus wordt nagevolgd, de manier waarop dat nu gebeurt.

In Zijn ambtelijke d i e n s t kunnen en mogen we niet proberen Christus na te volgen. Want wel bekleden we als Christenen hetzelfde ambt als Christus, zijn we, als Hij, geroepen en gezalfde profeten, priesters en koningen Gods, maar al hebben we hetzelfde a m b t, we hebben niet dezelfde a m b t e l i j k e o p d r a c h t als Christus. Die is voor Hem als tweede Adam geheel e n i g en betreft niet alleen het profeet, priester en koning zijn, maar het h o o g s t e Profeet, e n i g e Hogepriester, en e e u w i g e Koning zijn.

In die Hem geheel eigene, en enige ambtsdienst Christus willen nabootsen, het betekent dan ook Zijn Heilandswerk aantasten en Hem de eer roven d e Knecht des Heren en als zodanig de enige en volkomen Zaligmaker te zijn.

Maar nog eens in Zijn ambtelijke dienst kunnen en mogen we Christus dan ook niet proberen na te volgen. Christussen, zoals Thomas toch eigenlijk van ons maken wil, we mogen zelfs niet zoeken het te zijn.

Des te meer moeten we echter er naar staan Hem na te volgen in Zijn ambtelijke g e z i n d h e i d en l i e f d e en g e h o o r z a a m h e i d.

Dat bedoelt Paulus, wanneer hij de Corinthiërs vermaant hem na te volgen, gelijk hij ook Christus navolgt. En daartoe worden we opgewekt wanneer dezelfde apostel er in Filippenzen 2 : 5 op aandringt, dat „dat gevoelen in ons zij, hetwelk ook in Christus Jezus was". Dat staat de apostel Petrus voor ogen, wanneer hij wil dat wij Christus' „voetstappen" zullen „navolgen" (1 Petr. 2 : 21). En dat beweegt de apostel Johannes, wanneer hij in 1 Joh. 4 : 17 schrijft: „Hierin is de liefde bij ons volmaakt — opdat wij vrijmoedigheid mogen hebben in de dag des oordeels — dat gelijk Hij is, wij ook zijn in deze wereld", of zoals Prof. Greijdanus vertaalt: „dat wij in deze wereld zijn, zoals Hij". Daarom vraagt de Heiland Zelf, wanneer Hij oproept om van Hem te „leren", dat Hij zachtmoedig is en nederig van hart (Matth. 11 : 29).

Te wensen als Jezus te zijn, het is dan ook helemaal niet onschriftuurlijk. Laat dat bij onze kinderen en bij ons erbij maar levend zijn, en laten we daar maar om bidden. Als die wens dan ook maar een schriftuurlijke inhoud verkrijgt en daarmee niet wordt geknoeid, zoals dat in het bekende versje geschiedt. Want Christus moet wel nagedaan, maar dan op de wijze, die ons als C h r i s t e n e n past.

En precies zo staat het ten opzichte van de navolging Gods, waartoe we worden opgewekt in Ef. 5 : 1. De apostel gebruikt hier voor navolger hetzelfde woord, dat hij ook bezigt in 1 Corinthe 11 vs 1, dat zoals we straks zeiden eigenlijk nabootser betekent.

Met de mannen en vrouwen worden de kinderen dus wel echt tot een „doen als God" opgeroepen. Dat hij van hen echter, evenmin als Christussen, even zovele Goden wil maken, dat het dus ook hier alles aankomt op de w i j z e, waarop God wordt nagedaan, dat blijkt. God zullen zij navolgen, maar dan, zoals de apostel eraan toevoegt: „als geliefde kinderen".

En met dit laatste ontvangt het apostolisch vermaan zijn m o t i v e r i n g, maar ook zijn b e p e r k i n g. Het krijgt z'n m o t i v e r i n g, want als G o d s kinderen — en dat zijn de gelovigen, nieuwe mensen als ze zijn — hebben ze de roeping te doen zoals God doet, en daarin Zijn beeld te vertonen.

En het krijgt z'n b e p e r k i n g, want als Gods k i n d e r e n zullen ze dat doen, op de p l a a t s, waar ze als kinderen zijn gesteld — en dat is niet aan het hoofd van het huishouden Gods, maar als leden erin — en in de n a t u u r, waarin ze als kinderen geschapen en herschapen zijn — en die is niet goddelijk, maar menselijk — en op de w i j z e, die hen als kinderen past — en die is voor kindertjes anders dan voor Vader. —

Om een voorbeeld te noemen aan onze verhoudingen ontleend: als vader doen, dat betekent voor de kinderen niet dat ze nu in vaders stoel aan tafel gaan zitten en vaders plaats op kantoor of waar ook innemen, maar dat ze, als vader punctueel is, het ook zijn, en dus op tijd niet op zijn, maar op hún stoel zitten en niet op zijn kantóór, maar op hun schóól zijn. En als vader ijverig is in zijn werk, zij het dan ook zijn, niet in het zijne, maar in het húnne, enz. Op kinderlijke wijze en op de plaats, waar ze als kinderen zijn gezet, zullen ze doen als vader doet. Op zulke wijs zullen dus ook de mannen en vrouwen, de ouders en kinderen God navolgen als geliefde kinderen.

Maar ze zullen het dan ook d o e n, om in die weg naar het beeld van de Here Jezus Christus in gedaante veranderd te worden van heerlijkheid tot heerlijkheid als van des Heren Geest (2 Cor. 3 : 18).

Naar het beeld van de Here Jezus Christus zeggen we. De navolging Gods gaat toch niet buiten Hem om. Integendeel, ze is aan Hem gebonden. Niemand heeft ooit God gezien, de eniggeboren Zoon, Die in de schoot des Vaders is, Die heeft in Zijn vleeswording en in Zijn tabernakelen onder ons, de Vader ons verklaard (Joh. 1 : 18, 14). Die eniggeboren Zoon, die is het dus ook, op Wie wij in de navolging Gods geheel aangewezen zijn. En zijn wij op Hem aangewezen, naar Z i j n beeld worden we, God navolgende, dan ook in gedaante veranderd. En daarmee naar het beeld G o d s. Hij en de Vader zijn immers één. Wie Hem gezien heeft, heeft ook de Vader gezien (Joh. 14). Maar wie Zijn trekken vertoont, hij mag dus ook vertonen het beeld en de gelijkenis Gods.

L. SELLES.

DE WARE VEROOTMOEDIGING.

Ik voor mij geloof slechts aan verootmoediging die tot bekeering leidt.

Wij willen allen ons bukken onder Gods oordeelen. Maar wie zich niet verzet tegen den antichrist, als hij er is en zich als machthebber opwerkt met terzijdestelling van het beschreven recht; die haalt het oordeel over zich en over zijn volk.

De eenige manier op Gods straffende oordeelen goed te reageeren is: elken volgenden stap op het pad der historie van volkeren en kerken te zetten in onderwerping aan het beschreven recht, aan „Mijn verbond", spreekt de God van Jeremia en Ezechiël. K.S.

De strijd tegen het dirigisme in de maatschappij (II, slot)

POLITIEK EN SOCIAAL LEVEN

Nadat wij in ons eerste artikel een eigen samenvatting hebben gegeven van hetgeen dr Zeegers onder onze aandacht heeft willen brengen, moet nu allereerst de vraag worden gesteld, wat de schrijver precies onder dat grote kwaad van het dirigisme verstaat. Hij geeft daarop antwoord door tegenover elkander te plaatsen de door hem voorgestane markteconomie en het door hem afgewezen dirigistische stelsel. Van de markteconomie zegt hij, dat in dit stelsel de vraag wat, hoeveel en tegen welke prijs er geproduceerd kan worden op de vrije markt, haar antwoord vindt. De schrijver is van oordeel, dat daarbij in het algemeen, en hij laat deze laatste drie woorden cursief drukken, de ordening plaats vindt door de wet van vraag en aanbod. Het moet ons opvallen, dat de schrijver zich hier enigszins terughoudend, gereserveerd, uitdrukt. Zonder restricties is deze zaak ook blijkbaar weer niet, want hij merkt op, dat die regeling door de wet van vraag en aanbod niet uitsluit, dat op bepaalde gebieden min of meer natuurlijke (ook dat is niet erg vaststaand in zijn bepaling, G.) monopolies bestaan of dat de prijsvorming enigermate (hoeveel en door wie of wat? G.) wordt beïnvloed. Wanneer wij hierop de aandacht vestigen, dan is het om duidelijk te maken, dat de beschrijving van dit stelsel van markt-economie, die hier gegeven wordt, niet al te duidelijke contouren heeft. Daartegenover dan stelt de schrijver het dirigistische stelsel, waarin de Overheid „dirigeert", vandaar de naam. Daarbij vindt de ordening niet spontaan plaats, doch van hogerhand en door middel van ambtelijke instanties. In het dirigistische stelsel acht de schrijver de beslissing niet te liggen bij de individuele burgers, zoals bij de markt-economie, maar bij de Overheid, die het behoefteschema bepaalt.

Deze omschrijving van het dirigisme als een economisch stelsel, waarbij de Overheid dirigeert, doet als vanzelf deze vraag opkomen: Mag dan de overheid ten opzichte van het economisch leven in het geheel niet dirigeren, en dat nimmer? Deze principiële vraag, die o.i. onder ogen gezien moet worden, ook door hem, die zich tegen het dirigisme verklaart, is hier door de schrijver goeddeels uit de weg gegaan, althans niet verantwoord beantwoord. Doch daaraan is het dan o.i. wel te wijten, dat de verdienste, die zijn boek ongetwijfeld heeft, in de aanwijzing van bepaalde uitwassen van de tegenwoordige plan-economie, niet tot haar recht komt. Men kan voorstander zijn van een economisch stelsel, waarbij de wet van vraag en aanbod zoveel mogelijk het economisch levensbeeld bepaalt, en daarbij toch erkennen, dat, wanneer land en volk in zeer precaire toestand verkeren, de Overheid zich ook met de economie mag en zelfs moet bezig houden. Is het b.v. niet de taak van de Overheid, wanneer er grote schaarste heerst aan goederen, die voor het levensonderhoud vitaal zijn, om door afkondiging van wetten, die het hamsteren en de opdrijving der prijzen tegengaan, de ontwrichting te stuiten? Kan het verantwoord worden geacht, in een tijd van zeer grote woningschaarste verhuur van woningen geheel aan de vrijheid van de huiseigenaren over te laten en een te verwachten ongebreidelde verhoging van de huishuren de vrije loop te laten? Moet in zulk een tijd de Overheid niet regelend ingrijpen? Kan de Overheid in een tijd, waarin velen met angst zijn vervuld, wat het nationale leven betreft met het oog op internationale dreiging, ieder maar de vrijheid laten met zijn geld en goed weg te trekken, waarheen ter wereld hij maar wil? Wie nu hierop zou antwoorden, dat in dezen alles zou dienen te worden overgelaten aan het vrije spel van krachten en tegenkrachten, zou o.i. ten opzichte van de taak der Overheid een onjuiste opvatting aan de dag leggen. Ook wij zijn tegenstanders van onnodige, overbodige verordeningen, die de vrijheid van handelen aan de ondernemers te sterk aan banden leggen; ook wij zijn van oordeel, dat de huurstop, zoals deze is toegepast, een onrechtvaardige verdeling van lasten heeft gebracht, zeer ten nadele van de huiseigenaren; ook ons wil het voorkomen, dat de deviezenbeperkingen niet zo tot in het uiterste dienden te worden doorgevoerd, al is er in deze ook wel enige verruiming te bespeuren; ook wij zien juist in deze overdrijving van in hun oorsprong niet geheel en al verwerpelijke maatregelen der Overheid het ook door ons als zodanig genoemde dirigisme de kop opsteken, doch dit alles neemt niet weg, dat wij in moeilijke omstandigheden aan de Overheid in deze wel degelijk een regeermacht toekennen, ter bestrijding van het kwaad, wanneer vrijheid in losbandigheid ontaardt. Ook de schrijver zelf ontkent niet, dat de Overheid in deze een taak kan hebben. Op blz. 13 verklaart hij b.v. toe te juichen, het onlangs openbaar gemaakte „voorontwerp wet op de economische mededinging". Ook dit gaat in de richting van een bepaald „dirigeren" door de Overheid op economisch terrein. Voorts verklaart de schrijver enige bladzijden verder op pag. 23, dat hij ten aanzien van de distributie en prijsbeheersingsmaatregelen van oordeel is, dat de overgrote meerderheid van deze maatregelen inderdaad onvermijdelijk is geweest. Hij zegt dan zelf, dat zijn critiek daarop detailcritiek is en over het algemeen geen principieel karakter draagt. Hij is van oordeel, dat deze maatregelen zijn te beschouwen als passende in het kader der markteconomie, die nu eenmaal niet buiten spelregels kan en als verklaard door de onvermijdelijkheid der oorlogsomstandigheden. Doch daarmede is meteen aangegeven, dat voor een principiëel en ook in de praktijk vast te stellen onderscheid of tegenstelling tussen dirigisme en markteconomie zeer scherp analytisch onderzoek vereist is, waarbij de zaken zo zuiver mogelijk dienen te worden bepaald en tegenover elkander afgewogen. Zo zou het b.v. o.i. niet geheel verantwoord zijn, om